

Samenvatting en preadvies motie “Inclusief stemmen voor mensen met een visuele beperking”

Indienende gemeente(n): Heemstede

Ondersteunende gemeenten: Beverwijk, Uitgeest, Velsen, Zandvoort, Smallingerland, Katwijk.

Strekking van de motie:

Verzoekt het bestuur:

1. te bevorderen dat inclusief stemmen voor mensen met een visuele beperking expliciet wordt opgenomen / toegevoegd aan het Actieplan toegankelijk stemmen van BZK, zodat met name de mogelijkheid van de universele stemmal in dat actieplan wordt meegenomen voor alle verkiezingen, opdat de inzet van de stemmal en audio wordt bevorderd en ingezet in alle gemeenten, in bij voorkeur meerdere stembureaus;
2. te bevorderen dat BZK een ontwerpwedstrijd uitschrijft onder opleidingen / onderzoeksinstellingen, zodat jongeren actief kunnen meedenken (jongerenparticipatie), om in samenspraak met belangenorganisaties en de doelgroep inclusief stemmen mogelijk te maken c.q. een volwaardig (fysiek of digitaal) alternatief voor te ontwerpen om inclusief stemmen mogelijk te maken;
3. om in samenspraak met BZK dat te doen wat nodig is om inclusief stemmen via universele mal of een pilot vanuit de ontwerpwedstrijd mogelijk te maken bij de Waterschaps-/Provinciale Statenverkiezingen van 2023;
4. mochten onverhoopt de hierboven genoemde alternatieven (nog) niet beschikbaar zijn bij de verkiezingen van 2023, er in ieder geval voor te zorgen dat elke gemeente een kostendekkende vergoeding ontvangt van het Rijk zodat bij elke verkiezing in 2023 ten minste 1 (bestaande) stemmal en audio in 2023 in elk gemeente kan worden ingezet;
5. uiterlijk in de ALV van 2 december 2022 (of zoveel eerder als er relevante ontwikkelingen zijn), te rapporteren waartoe de contacten met het Ministerie hebben geleid.

Preadvies VNG-bestuur: overnemen

Toelichting bij het preadvies

De VNG zet zich al een aantal jaren, in samenwerking met andere organisaties (ministeries van BZK en VWS, de Kiesraad en de NVVB), in voor het bevorderen van inclusief stemmen voor diverse doelgroepen, waaronder ook mensen met een visuele beperking. Het Actieplan toegankelijk stemmen vormt daarbij sinds 2021 een concrete leidraad. In voorbereiding op de verkiezingen van volgend jaar treedt de VNG op zo kort mogelijke termijn in overleg met BZK en de andere organisaties om (nieuwe) acties in gang te zetten. In dat overleg zal de VNG specifiek aandacht vragen voor mensen met een visuele beperking, de mogelijkheden van het op grotere schaal inzetten van een stemmal en soundbox, en de bekostiging van die uitbreiding door het rijk.

Het parlement heeft op 31 mei 2022 de Tijdelijke experimentenwet nieuwe stembiljetten aangenomen, zodat verdere stappen kunnen worden genomen naar de invoering van een nieuw, kleiner model stembiljet. Bij gebruik van dit nieuwe model stembiljet is niet voor iedere verkiezing een nieuwe stemmal nodig. Dit maakt de inzet van dit hulpmiddel gemakkelijker en goedkoper. De VNG blijft zich inzetten voor het spoedig van start laten gaan van het eerste experiment en het zo snel mogelijk uitbreiden van het experiment naar een grote(re) groep gemeenten.

De VNG vindt het uitschrijven van een ontwerpwedstrijd om inclusief stemmen mogelijk te maken een interessante optie om verdere ideeën uit de samenleving, en met name jongeren, voor inclusief stemmen op te halen. De VNG zal met BZK (en de andere organisaties) in overleg treden over de mogelijkheid van het organiseren van een dergelijke ontwerpwedstrijd.